

Referat af møde den 27. maj 2013 kl. 13:00 i lokale Stubbekøbing med følgende deltagere

Ebbe Møller Olesen, Natur-, miljø- og planchef, (EMO)

og Nikolaj F. Rasmussen, sagsbehandler, Natur, Miljø & Plan (NIRA)

Borgere:

Thomas Tranberg, Automekaniker (TT)

Leif A. Jensen, Mekaniker, egen virksomhed mv. (LJ)

Jørn Rasmusen, Landbrugstekn./Merconom (JR)

Konklusion

Forvaltningen, EMO NIRA:

Ingen

Borgerne, TT LJ JR:

Al planlagt kloakering må stoppes omgående. Det juridiske grundlag, som planerne blev besluttet ud fra, er i dag ikke eksisterende.

Ville grundlaget have været gældende viser det sig, at det er krænkede utallige steder, så planerne alligevel skal laves om. Ikke mindst de manglende konsekvensberegninger er kritisable, men også den direkte vildledning fra centrale myndigheder (Naturstyrelsen) er vigtigt at have med for at forstå miseren i de fatale fejlinvesteringer.

Derfor er der ikke længere basis for at udstede politianmeldelser til modstridige/ikke betalingsdygtige borgere, da anmeldelsen ikke kan holde i en evt. retssag. Det nugældende grundlag "Landsplandirektiver for recipient kvalitetsplaner" har ikke en tyngde, der ej heller kan holde til en prøvelse.

Vil kommunen alligevel fortsætte, så kan følgende scenarie vise sig.

Indholdet af dette møde kan ikke undgås at nå frem til pressen på et tidspunkt, og den folkelige protest bliver af en størrelse, som ingen kan forudse.

Og det er normalt ikke det mest optimale i et valgår, medmindre man ikke ønsker genvalg.

Nikolaj F. Rasmussen trådte til i stedet for Jacob Lysholdt, der var blevet forhindret.

Efter det blev godkendt at lave et referat til udvalget indledte EMO med, at der kun skulle fokuseres på de ting, som kommunen havde indflydelse på, da vi nok ikke kan redde hele verdenen.

JR det var OK, lad os se hvor langt vi kan komme, selvom Jacob desværre var blevet forhindret i at deltage. Lad os prøve at finde frem til, hvad vi er enige om, og det som vi evt. er uenige om noterer vi ned og får afklaret udenfor huset. EMO tilkendegav, at han ikke var modstander af pilerens, så en god atmosfære blev skabt.

Vi gennemgik derefter tre hovedområder af Vandrammedirektivet.

1. Stærkt modificerede områder (ikke naturlige)
2. Målemetoder (Fiskevandsdirektivet)
3. Konsekvensberegning

Danske myndigheder har fejlfortolket direktivet ved at ignorere, at det ikke alene er drænedes områder i byområder, men også landområder, der som udgangspunkt kan være stærkt modificerede (ikke naturlige).

Resultat: Procent areal med ikke naturlige områder.

Danmark 10 % = 90 % skal kontrolleres med 14 fysiske/kemiske analyser

Holland 95 % = 05 % ---"---

Tyskland 48 % = 52 % ---"---

Det medfører, at vi i Danmark har forpligtet os til at have en meget høj økologisk tilstand i 90 % af vandløbene, hvorimod det i Holland og Tyskland så kun er 5 - og 52 %.

Dette problem har Jacob Lysholdt også indirekte påtalt i 2011 i indsigelsen til vandplan fra Guldborgsund Kommune. EMO havde også været med til at gøre indsigelse heromkring i sin tid i Næstved Kommune.

Der var enighed omkring, at DK har over implementeret. EMO mente kun, at der kunne gøres indsigelse. JR gjorde detaljeret opmærksom på, hvor de danske myndigheder havde fejlfortolket EU direktivet og mente, at det så må være op til udvalget at tage stilling til om hvilken handling der skulle foretages. Så en lille uenighed, men ikke om årsag - kun håndtering.

Målemetoder (Fiskevandsdirektivet)

JR påstod, at danske myndigheder fejlagtigt brugte DVFI og ikke de målemetoder (14 forskellige fysiske og kemiske analyser) for naturlige (ikke stærkt modificerede) områder som var anbefalet i direktivet. Disse høje krav blev så dobbeltproblematisk, da DK har udpeget 90 % af vandløbene som naturlige.

EMO brød med sin store erfaring på området ind her og forklarede, at det var den danske stat, der i alle årene havde bestemt, hvordan de danske målinger skulle foretages.

Fiskevandsdirektivet der foreskriver de 14 analyser er først fra 2006, derfor var der måske en forklaring på, at vi havde forskellig opfattelse. Konklusion. Hvad der er gældende på dette område må undersøges nærmere. Det er lidt interessant, at GK den 4/4-2011 skriver i høringsvar til Naturstyrelsen.

De fysiske forhold for vandløb i Guldborgsund Kommune er, at de fleste vandløb har dårlige faldforhold, er kraftigt regulerede og har ringe vandføring om sommeren. Der gøres derfor indsigelse mod vandplanernes generelle skærpelse af vandløbenes målsætning for vandløb, der i regionplanen var udlagt med lempet målsætning, da det vurderes at disse C-målsatte vandløb kun realistisk set kan opfylde en faunaklasse 3 (DVFI).

Konsekvensberegninger.

Her opstod der hurtigt tvivl om hvilket grundlag, der var gældende.

EMO sagde, at spildevandsplanerne ikke var bundet op på vandplanerne og dermed vandrammedirektivet, men regionernes recipient kvalitetsplan. Disse blev så ophævet til Landsplandirektiver, da amterne blev nedlagt. Vandplanerne hører direkte under staten, og spildevandsplanerne er dermed ikke bundet af nogle EU direktiver. Hvis ref. har forstået det rigtigt.

Men det vil med andre ord sige, at det lovgrundlag for nuværende spildevandsplanlægning som byrådet vedtog den 15. december 2011, men også lovgrundlaget for de første større kloakprojekter for Nordøstfalster og Sydøstlolland, der blev vedtaget den 11. marts 2010, er ikke eksisterende!

EMO påpegede, at spildevandsplanlægningen nu i stedet er bundet op på Regionplan 2005-2017s retningslinjer og recipientkvalitetsmålsætningerne, som efterfølgende blev ophøjet til landsplandirektiv.

Revision af spildevandsplan.

JR Det er frustrerende, at der bliver kørt så hårdt på, når der er så megen usikkerhed på området, vi kan jo bare se hvor usikre vi er her omkring bordet. Forsætter man til, at der ligger nye vandplaner måske først om 1½ år? EMO redegjorde for, at oprindeligt ville man kloakere hele kommunen, men trækker nu løbende områder ud både pga. mindre vandforbrug end forventet (NIRA) og det forvirrende lovgrundlag.

LJ Er det lovligt, at entreprenøren går ind på privat grund og be'r ejer om underskrift på Forsyningens kontrakt? Må han true en ejer med dagbøder hvis der ikke bliver skrevet under?

EMO orienterede om, at de forskellige kommuner håndterede dette på forskellig vis, og at der ikke var nogen entydig måde at gøre det på.

LJ forklarede, at mange ældre slet ikke forstod, hvad der foregår.

TT fulgte op med, at han stod i sept. og spurgte, om der var nogen, der ville være med i et pilerensningslag fordi nu kommer den offentlige kloak. Svaret var. Der kommer sgu ingen kloak. 4-5 måneder efter var kommunen i gang.

Det tyder på, at der har været et eller andet galt med kommunikationen. Særligt når kommunen skriver, at vi skønner, at der vil blive tegnet en kontrakt.

Jeg kan jo ikke gå ind til naboen og reparere hans bil og skifte hans dæk, fordi jeg skønner det.

EMO sagde, at dette var der talt med forsyningen om, og man ville have nogle samtaler tættere på borgerne fremover.

NIRA redegjorde for, at hvis kommunen har fastlagt, at et område er udlagt til offentlig kloakering, har man ikke et frivilligt valg, hvis ens ejendom ligger dér.

EMO I den første plan var der tale om totalvloakering, i nr. 2 lidt begrænset, i den 3. endnu mere begrænset. Man skulle ikke have været helt ude på bøhlandet, det var en form for overkill. Men det var, hvad byrådet havde besluttet, og den beslutning skal Forsyningen følge.

LJ Det forstår jeg godt, men var det så ikke sådan nogle gutter som jer, der skulle have advaret byrådet.

EMO Med mindre det har været et politisk ønske, at der skal vloakeres.

LJ Så har i da formodentlig gjort indsigelse.

NIRA Nu endte vloakeringen i Vålse med, at det var offentligt ejet, så "problemet" blev løst ad den vej.

LJ Det passer ikke at det er offentligt ejet. I 1952 betalte Niels Larsen kr. 478 for tilslutning og min far betalte kr. 78. I år 1963 betalte beboere på Nyskolevej for tilslutning.

TT Problemet vil dukke op første gang et hus bliver handlet. Skødet vil vise det rette ejerskab af vloakken og en risiko for tilslutningsbidrag på kr. 37.000 skal der gøres opmærksom på.

JR Bliver nogle af de områder, der tidligere er udpeget til kommunal vloakering, trukket tilbage, eller var de med i den store udlicitering, der blev foretaget primo 2012.

NIRA Der hvor vi økonomisk har vurderet, at det kan betale sig at vloakere (omkring hovedledninger og tæt bebyggede områder) vil vi ikke ændre noget. Og ellers var der lidt forskellige udmeldinger heromkring, ligesom der var usikkerhed omkring, hvor meget Forsyningen har i gang.

TT påpegede, at Forsyningen havde søgt om kommunegaranti på 225 mio. kr., så helt stille lå det jo nok ikke.

JR Jeg vil gerne have ført til protokol, at det skal undersøges, hvilke områder der PT er bundet af en udlicitering.

Definition af begreber – se bilag 1

JR Det behøver ikke at være lovgivning det hele, så derfor lad os gennemgå bilaget om "Definition af begreber" på 9-10 punkter og hakke af, hvad vi er enige om eller uenige i.

F.eks. kan der skaffes bevis på, om Nitrat nogensinde har været skadeligt for havmiljøet?

Masser af modelberegninger, men aldrig et eneste fuldskalaforsøg kan der henvises til. I Nitrat, NO_3 , er der 3 iltatomer. Det er et nøglepunkt for mange af de tiltag, der gøres på området, så det er meget vigtigt, at vi får afklaret tvivlen.

EMO Der er så mange undersøgelser på, at Nitrat er skadelig og det har været baggrunden for 3 vandplaners tilbliven. Du kan nok huske de berømte hummere.

JR Der er tale om 30 års skandale og vi kan ikke blive ved med at lukke øjnene.

TT Nævnte en sø i Jylland, der fik tilledt meget drænvand fra de omkringliggende marker. Der var vandet renere end det nærmeste havvand, hvor der også blev udledt rensed spildevand. Denne sø burde jo være smadret efter myndighedernes opfattelse.

EMO Hvis det er en sø, er det en lille smule anderledes. Der skal både være kvælstof og fosfor til stede, hvis det skal give problemer med opvækst af alger. Der er kommet ny forskning siger du.

JR Hvis ikke der må være nogen næringsstoffer i havmiljøet, skal det jo være sterilt. Nej det er ikke kvælstof, der er problemet, det er forholdet imellem kvælstof og fosfor, der er interessant. Blot der er mere end 7 dele N i forhold til P, er der ingen problemer. Så giver det sunde alger, der er gulf for fødekæden. Det vurderes, at der medgår 1000 kg alger til produktion af 1 kg konsumfisk. Forskning i Californien forklarer det med, at algerne bliver større, når der er rigeligt med Nitrat. Ved små alger (meget fosfor og lidt Nitrat) bliver vandet grumset, da algerne derved bliver små og mindre attraktive for fødekæden.

EMO Forskningsinstitutionerne skulle svare på disse ting.

JR De har fremført den misforståede teori i en hel menneskealder og er blevet inhabile, fordi de så vil tabe ansigt, hvis de skal ændre teorien. Det er lidt af en katastrofe, og det vil gå over i danmarkshistorien, at man har dummet sig sådan.

EMO Hvad mener du NIRA Jeg er enig i, at man ikke bare kan øse kvælstof ud i havmiljøet. Hvis forholdet er vigtigt, kunne man reducere fosfordelen.

JR Netop. Det har man gjort i Norge og Sverige. Der har man forbudt fosfor i vaskemidler.

NIRA Nu har de også en hel anden geografi i Sverige.

JR Østersøen er nok ligeglad med om næringsstofferne kommer fra Sverige eller Danmark.

NIRA Hvis jeg var ekspert på disse områder, havde jeg nok ikke arbejdet i Guldborgsund Kommune, så havde jeg nok været over på MIT i Boston.

JR Det behøver du ikke, du kan lytte til én, der har fulgt det i over 20 år.

NIRA Det samme kan jeg sige til dig.

TT Jeg skal prøve at finde eksemplet fra søen fra Jylland.

EMO Hvis man kan prøve at opfordre til at forske lidt mere i det her, så for min skyld gerne.

NIRA Det, der foregår på rensningsanlæg, er også grøn rensning med bakterier.

JR Ja, hvis vi ikke havde bakterier til dette, var vi døde alle sammen. Men problemet er, at vi bruger fossilt brændstof til beluftning, da processen skal boostes pga. kort opholdstid, og Miljøparagraf § 3 krænktes.

(..færrest mulige ressourcer ...). Det var også den, der var fremme omkring indsigelser til spildevandsplaner i år 2010, så det er der gjort opmærksom på, at alle borgere ikke har sovet.

TT Den ligger også hos Statsforvaltningen.

JR Tænk positivt og lad bakterierne nedbryde det organiske materiale til grundstoffer, så planterne igen kan optage det til biomasse.

NIRA Pileanlæg er bedst i sommerhusområder, kræver meget plads, skal passes og passer ikke alle situationer.

JR Lige uden for Næstved ligger en større tagrørsskov, som var projekteret til rensning fra 80.000-120.000 PE.

Tagrør har en fordampning på 1700 mm/år/m² og kræver ca. 3 m²/PE. Grøn rensning er ikke alene forbeholdt tyndt befolkede områder.

EMO Jeg vil så foretrække pileanlæg som i Karrebæksminde fremfor rodzone/tagrør.

JR Ja det er helt fint med mig, bare vi kommer over i den rigtige tankegang. Nu kom jeg vist op i gear.

Har i kikket på de andre punkter.

EMO Der er nogen rodzoner, der ikke virker særlig godt.

JR Det er fordi de ikke er anlagt naturligt, men med en membran, så vandet løber ovenad og ikke kommer ned i rødderne. De kan nå flere meter ned.

Vi kan da bare prøve med nogle miniforsøg, det er sådan al udvikling er foregået.

Det kan være, at der er mange andre end John Schmidt, der har gode ideer. Det kan være, der også er nogen i Guldborgsund. Alle initiativer behøver ikke alene komme fra Forvaltningen.

NIRA Hvis du har en ejendom i det åbne land, kan vi måske prøve det dér.

JR Jamen, det var godt, du sagde det, for der er netop blevet indleveret en ansøgning i dag på et simpelt anlæg på Stationsvej i Væggerløse til 10-15 huse. Så følg op på det, selvom det skulle kræve en dispensation.

EMO Vi vil se på det, når der kommer en.

TT I kan også få en ansøgning fra Vålse.

LJ Jeg bliver desværre nødt til at gå.

TT Danva foreskriver problemet med svovlsyre i tryksatte systemer, ikke mindst ejendomme med skiftende belastning, f.eks. sommerhuse.

NIRA I det omfang at det er et problem, er det rørene og pumperne, der har problemet og ikke rensningsanlæggene.

EMO Vedr. det tekniske heromkring er det Forsyningen der skal løse opgaven sammen med de firmaer der leverer udstyret.

TT Jo længere tid i rørene jo værre. Svovlbrintlogger doserer kemikalier i for at dæmpe problemet. Det jeg prøver at komme ind på er, at det er den forkerte måde at kloakere på.

Man laver en kloakering for miljøets skyld, men når hele miljøkredsløbet medtages er resultatet negativt.

JR Jo mere man koncentrerer forureningen, des vanskeligere har bakterierne ved at omsætte det. De er helt galt på den de ingeniørfirmaer, I har fået til at vejlede jer.

EMO Hverken Forvaltningen eller politikerne mener, at vi skal kassere de nuværende systemer.

JR Nej nej, men lad os blive klogere. Der er 1½ år til, at de nye vandplaner bliver vedtaget, så i den mellemliggende tid kan vi undersøge tingene, så vi ikke bliver ved med at gøre de forkerte ting. Der er i hvert fald meget usikkerhed omkring dét, vi gør. Vi er kommet med mange eksempler her i dag.

EMO Snak med Forsyningen.

TT Jeg har snakket med Flemming Bach og forklarede at pileanlæg er meget billigere. Det troede han ikke på.

EMO & NIRA Vi vil kikke på de sidste sider i jeres oplæg til dette møde og give det nogle kommentarer, for vi har ikke haft tid inden mødet.

JR Nu har vi også været meget igennem og I har måttet lægge øre til meget, så lad os holde og håbe på, at vi kan få lavet et brugbart referat.

Mødet sluttede ca. kl. 15:20